

8. Перевозчиков Н.А., Шавкун Г.А. Анализ методов управления затратами на коксохимических предприятиях Украины // Наукові праці ДонНТУ, Серія: економічна. Випуск 31-3 (117). – 2007. – С.

229 – 234.

Статья поступила в редакцию 26.12.2007

Н.І. НЕПОГОДІНА,
Хмельницький національний університет

ПРОБЛЕМИ ПІДВИЩЕННЯ РІВНЯ ІННОВАЦІЙНОСТІ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ВІТЧИЗНЯНИХ ПІДПРИЄМСТВ

Інвестиційні процеси кожної країни тісно пов'язані з її загальноекономічним розвитком. Активізація інноваційно-інвестиційної діяльності у періоди економічної стагнації не тільки сприяє оновленню морально застарілого основного капіталу, а й є неодмінною умовою впровадження у виробничий процес новітніх науково-технічних досягнень. Водночас модернізація економіки на основі технологічного інноваційного оновлення стимулює інвестиційну діяльність, викликаючи нову хвилю інвестиційних витрат. Саме завдяки інноваційній складовій інвестиції стають визначальним чинником економічного зростання.

Реалізація завдань соціально-економічного зростання неможлива без розширеного інвестування у перспективні з погляду капіталовіддачі галузі, без активної інноваційно-інвестиційної діяльності усіх суб'єктів ринкового господарства. Особливе значення для економічного розвитку країни має інвестування техніко-технологічного оновлення і розбудови підприємств, що випускають наукомістку продукцію виробничо-технічного призначення. До таких підприємств відносяться підприємства машинобудівної галузі, продукція яких, з одного боку, реалізуючись на ринку вітчизняних виробників, забезпечує технологічний розвиток багатьох галузей економіки, а з іншого – служить джерелом поповнення державного бюджету у разі її конкурентоспроможності на світових ринках.

Про велику значимість стратегічного управління інвестиційною діяльністю під-

приємства свідчить значний інтерес до цієї проблеми багатьох науковців. Зокрема, цими питаннями займаються І. Бланк [1], С. Реверчук, Н.Ревчук, І. Скоморович [2], В. Мильнік [3], А.Пересада [4], Д. Черваньов, Л. Нейкова [5], О.Ястремська [6] та ін.. Проте залишаються ще недостатньо опрацьованими питання, що стосуються інвестиційного забезпечення інноваційного розвитку виробничих підприємств, особливо тих, що виготовляють складну технічну продукцію, характеристики якої під впливом НТП доволі швидко втрачають конкурентоспроможність.

Звідси метою даного дослідження визначено конкретизацію цілей управління інвестиційною діяльністю у контексті стратегії інноваційного розвитку підприємства.

Необхідно підкреслити, що ринковий механізм формує доволі ефективні стимули для активізації інвестиційних процесів на мезо- (рівень галузей і територій) і мікрорівнях, спрямовуючи інвестиційні ресурси суб'єктів господарювання у ті сфери діяльності, які найбільше відповідають очікуванням споживачів. Про це свідчить, зокрема, зростаюча активність іноземних інвесторів, які формують свої інвестиційні портфелі і з врахуванням привабливості розширення бізнесу в Україні. Станом на 1 січня 2007 року загальний обсяг прямих іноземних інвестицій в Україну становив 21186,0 млн. дол. США, при цьому найбільша частка інвестицій припала на останні три роки (рис. 1).

© Н.І. Непогодіна, 2008

Значне зростання динаміки прямих іноземних інвестицій в економіку України є свідченням того, що вона стає привабливою для вкладання коштів з метою отримання прибутку і перетворюється на масштабний інвестиційний ринок. Важливу роль у активізації іноземних інвесторів відіграли дії державних органів управління з питань поліпшення інвестиційного клімату в Україні, зокрема, низка указів Президента України: «Про заходи щодо поліпшення інвестиційного клімату в Україні» (від 28.10.05 р.), «Про рішення Ради національної безпеки та оборони України» (від

24.11.05 р.), «Про заходи щодо поліпшення інвестиційного клімату в Україні» (від 29.06.05 р.), «Про заходи щодо затвердження гарантій і підвищення ефективності захисту права власності в Україні» (від 28.10.05 р.), «Про створення Державного агентства України з інвестицій та інновацій» (від 30.12.05 р.) «Про план першочергових заходів у сфері інвестиційної діяльності» (від 10.04.06 р.). Реалізація закладених у них рішень мала сприяти суттєвому поліпшенню інвестиційного клімату в Україні, а отже – припливу інвестицій від стратегічних інвесторів.

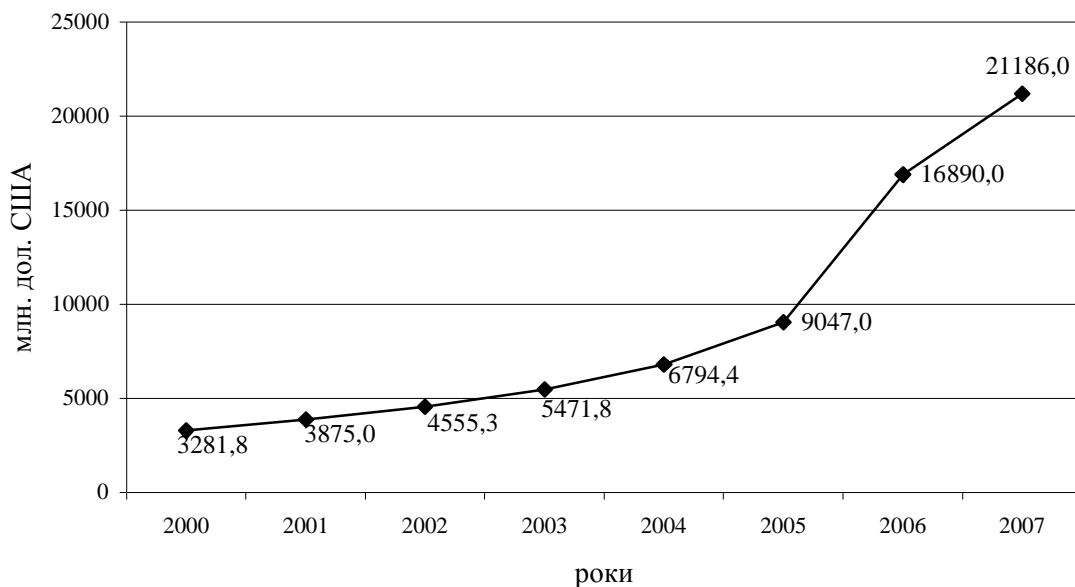

Рис.1. Динаміка прямих іноземних інвестицій в Україну протягом 2000-2006 рр. (складено за [7])

Доцільно підкреслити, що висока прибутковість інвестицій є об’єктивним чинником прийняття рішень стратегічними інвесторами щодо інвестування у певні об’єкти чи галузі. Вкладання капіталу в інші країни доцільно лише за умови значно вищої прибутковості капіталу порівняно з альтернативним їх вкладанням, в тому числі у фінансові інструменти своєї країни (тим більше, якщо в країні законодавчо не врегульовані права власності, що робить інвестиції більш ризикованими).

З цих причин значна частка іноземних інвестицій в Україні припадає на фінансовий сектор і портфельні інвестиції,

які значною мірою носять спекулятивний характер, однак дають досить високу віддачу. Варто також зауважити, що суттєву частку складають інвестиції у промисловий сектор (більше 28,3% у 2007 р.), який нині розвивається досить високими темпами. Однак дослідження показують, що іноземні інвестиції спрямовуються не в ключові галузі (машинобудування, галузі виробничої інфраструктури) а переважно у харчову промисловість та первинну обробку сировини. Так, за оцінкою фахівців Інституту економіки і прогнозування НАНУ у 2004 р. найбільші прирости іноземного капіталу мали місце у операціях з нерухо-

містю (69,3%), у хімічній і нафтохімічній промисловості (47,8%), оптовій торгівлі (39,4%), харчовій промисловості (22,3%) [8]. Ці ж галузі залишались найбільш привабливими для інвестування у наступних роках – інвестиції у переробну промисловість зросли протягом 2005-2006 рр. на 51%, у операції з нерухомістю – в 2,6 рази, у сферу торгівлі – на 53%. Водночас суттєво збільшилися інвестиції у сільське господарство – на 74%, будівництво – у 2,98 рази, фінансову діяльність – у 3,49 рази (табл.1).

Із інвестованих в Україну у 2005 р. Німеччиною 5466,2 млн. дол. 66% було вкладено у харчову промисловість і 13% – у торгівлю. У 2006 році Німеччина вклала кошти переважно у металургійне виробництво (12,8% від загальної суми інвестицій), у хімічну та нафтохімічну промисловість (3,1%), а також у виробництво неметалевої мінеральної продукції (2,4%). 30% австрійських коштів були спрямовані у сферу фінансової діяльності; 4,7% – у операції з нерухомим майном; 3,7% – у торгівлю. Переважна кількість коштів із Нідерландів надійшла в 2006 р. у будівництво (22%) та виробництво харчових продуктів (22%). Кошти, що надходили із Кіпру у 2006 р. розподілені наступним чином: 24,6% – операції з нерухомим майном; 20,1% – торгівля; 13,8% – фінансова діяльність; 6% – металургійне виробництво; 5,3% – виробництво харчових продуктів; 5,1% – діяльність транспорту та зв'язку. На інші види економічної діяльності припадало менше ніж по 5%. США спрямовували кошти на оптову торгівлю (18,5%), виробництво харчових продуктів (12%), хімічну промисловість (10%) та операції з нерухомим майном (10%) [7].

Проте, незважаючи на значне зростання обсягу прямих іноземних інвестицій у 2005-2007 рр., їх величина непорівнянна із інвестиціями в інші пострадянські країни. Статистичні дані свідчать, що на початок 2007 р. на одну особу в Україні припадало всього 454,6 дол. США іноземних інвестицій. В той же час у Чехії це становило приблизно 4 тис. дол. США, в Угорщині –

2,4 тис. дол. США, у Польщі – 1 тис. дол. США, в Естонії – більше 3 тис. дол.

До того інвестиційні кошти переважно не спрямовуються на створення інновацій, про що свідчать дані, наведені в табл. 2. Так, із загального обсягу інвестованих у 2006 р. коштів на фінансування інноваційних розробок кошти іноземних інвесторів склали лише 2,9%. Приблизно таке ж співвідношення зберігалось протягом 2004-2006 років; в попередні роки частка іноземних інвестицій, спрямованих на інноваційні розробки була в 2-3 рази більшою. Причому, якщо інвестування розбудови і технологічного оновлення підприємств власними коштами зросло у 3,7 рази, то за рахунок коштів іноземних інвесторів – всього в 1,3 рази.

Це закономірно, оскільки, з одного боку, інвестиції у інновації є найбільш ризикованими, а з іншого – іноземні інвестори не зацікавлені у інноваційному розвитку економік інших країн, розглядаючи їх лише як сировинно-виробничий додаток, що несе найбільше екологічне навантаження. Звідси логічними є дії суб'єктів господарювання, які фінансують інноваційну діяльність переважно за рахунок власних коштів, що у 2006 р. становило 84,6% від загальної суми витрат на інноваційну діяльність.

Заслугує при цьому уваги той факт, що в Україні суттєво збільшилися витрати з Державного бюджету на фінансування інноваційної діяльності – за 7 років майже у 15 разів (а тільки протягом 2006 р. – у 5 разів – з 28,1 млн. грн. до 144,4 млн. грн.). Проте у загальній сумі витрат вони становлять лише 1,9%. Тому при розробленні інвестиційної стратегії підприємства повинні переважно розраховувати на власні сили, використовуючи існуючі накопичення і кредитні ресурси.

Очевидно, що стійкий динамічний розвиток виробничих підприємств значною мірою залежить від обґрунтованого вибору напрямів вкладання інвестиційних коштів. Проаналізуємо в цьому контексті інвестиційні процеси в економіці України протягом 2000-2006 років (табл. 3).

Таблиця 1

Прямі іноземні інвестиції в економіку України за видами економічної діяльності у 2001-2006 роках [7]

Види економічної діяльності	Обсяги інвестицій на початок року; млн. дол. США							У % до загального обсягу на початок 2007 року
	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	
Усього	3875,0	4555,3	5471,8	6794,4	9047,0	16890,0	21186,0	100,0
Сільське й лісове господарство, мисливство	73,4	86,8	113,2	206,0	224,0	309,6	390,7	1,8
Рибальство, рибництво	0,4	0,4	0,4	0,5	2,1	0,2	0,5	0,0
Промисловість, в т.ч.	2063,2	2443,6	2821,5	3394,1	3867,1	5169,2	6003,5	28,3
– добувна промисловість	121,2	154,1	191,0	184,7	172,5	330,3	402,3	1,9
– переробна промисловість	1919,9	2206,9	2545,9	3159,7	3651,9	4769,6	5522,0	26,1
– виробництво та розподілення електроенергії, газу та води	22,1	82,6	84,6	49,7	42,4	69,3	79,2	0,3
Будівництво	99,7	116,7	171,8	197,0	275,3	512,8	819,2	3,9
Торгівля; ремонт автомобілів, побутових виробів і предметів особистого вжитку	647,2	769,2	940,1	1134,2	1657,5	1956,1	2532,6	12,0
Діяльність готелів та ресторанів	108,7	117,6	161,6	187,1	261,8	267,5	325,1	1,5
Діяльність транспорту та зв'язку	245,1	308,8	396,3	531,5	657,0	804,4	901,2	4,3
Фінансова діяльність	313,1	355,2	420,6	504,3	694,3	1146,2	2419,8	11,4
Операції з нерухомістю, оренда, інжиніринг та надання послуг підприємцям	152,2	177,5	239,9	392,4	674,3	1056,1	1773,3	8,4
Державне управління	0,0	0,0	0,1	-	0,0	0,0	0,1	0,0
Освіта	2,5	3,4	3,3	3,4	18,6	34,1	35,3	0,2
Охорона здоров'я та надання соціальної допомоги	116,1	117,1	120,6	137,0	163,5	170,2	176,4	0,8
Надання комунальних та індивідуальних послуг, у сфері культури та спорту	53,4	59,0	82,4	106,9	163,4	197,1	232,5	1,1
Нерозподілені за видами діяльності інвестиції	-	-	-	-	388,1	5266,2	5575,8	26,3

Таблиця 2

Динаміка та структура інвестицій, спрямованих на фінансування інноваційних розробок в Україні *

Роки	Загальна сума витрат	У тому числі за рахунок коштів							
		власних		державного бюджету		іноземних інвесторів		з інших джерел	
		млн грн	%	млн грн	%	млн грн	%	млн грн	%
2000	1757,1	1399,3	79,6	7,7	0,4	133,1	7,6	217	12,3
2001	1971,4	1654	83,9	55,8	2,8	58,5	3,0	203,1	10,3
2002	3013,8	2141,8	71,1	45,5	1,5	264,1	8,8	562,4	18,7
2003	3059,8	2148,4	70,2	93	3,0	130	4,2	688,4	22,5
2004	4534,6	3501,5	77,2	63,4	1,4	112,4	2,5	857,3	18,9
2005	5751,6	5045,4	87,7	28,1	0,5	157,9	2,7	520,2	9,0
2006	6160	5211,4	84,6	114,4	1,9	176,2	2,9	658	10,7
Темпи зростання протягом 2000-2006 рр.,раз	3,5	3,7	1,1	14,9	4,2	1,3	0,4	3,0	0,9

*Складено за [9]

Таблиця 3

Капітальні інвестиції в Україні протягом 2002-2006 років [7]

Роки	Освоєно всього	В тому числі				
		інвестиції в основний капітал (капітальні вкладення)	витрати на інші необоротні матеріальні активи	витрати, пов'язані з поліпшенням об'єкта (капітальний ремонт)	інвестиції в не матеріальні активи	інші інвестиційні витрати
У фактичних цінах, млн. грн.						
2002	46563	37178	704	4065	4223	393
2003	59899	51011	971	6006	1424	487
2004	89314	75714	1786	9221	2146	447
2005	111174	93096	2928	11533	3040	577
2006	148972	125254	2523	15966	4584	645
У % до загального обсягу						
2002	100,0	79,8	1,5	8,7	9,1	0,9
2003	100,0	85,2	1,6	10,0	2,4	0,8
2004	100,0	84,8	2,0	10,3	2,4	0,5
2005	100,0	83,7	2,6	10,4	2,8	0,5
2006	100,0	84,1	1,7	10,7	3,1	0,4

З наведених даних видно, що протягом 2002-2006 років відбувалось поступове нарощування обсягів капітальних інвестицій, за всіма напрямками спрямування капіталу. У 2006 р. порівняно із 2002 інвестиції в нематеріальні активи зросли на 8,5%, витрати, пов'язані з поліпшення

об'єкта та витрати на інші необоротні матеріальні активи збільшились у 3 рази. Однак лівова частка (79,8% у 2002р., 84,1% у 2006 р.) припадає на інвестиції в основний капітал, які за даний період зросли у 3 рази.

Таким чином, аналіз інвестиційних

процесів на макрорівні показує, що основна частина інвестицій не забезпечує інноваційного оновлення економіки, а спрямовується на задоволення поточних інвестиційних потреб підприємств, які визначаються необхідністю заміни матеріальних чи нематеріальних активів у зв'язку з змінами обсягу та структури господарської діяльності. Однак стратегічне управління інвестиційною діяльністю підприємства має бути спрямоване на зміцнення його ринкових позицій, забезпечення життєздатності підприємства у тривалій перспективі, нарощування його ринкової вартості.

Очевидно, що ефективна інвестиційна стратегія, як складова загальної стратегії діяльності, повинна відігравати важливу роль у здатності підприємства оптимізувати витрати, необхідні для досягнення стратегічних цілей, які в кінцевому підсумку спрямовані на зростання його присутності на ринку товарів і послуг, розвиток у найбільш перспективних з погляду капіталовіддачі напрямках. Вона повинна бути обґрунтованою і збалансованою, сприяючи

розвитку підприємства як цілісної і ефективною бізнес-системи, що потребує узгоджених організаційних змін і задоволення відповідних інвестиційних потреб на кожному етапі життєвого циклу.

Зрозуміло, що в управлінні інвестиційною діяльністю на різних етапах життєвого циклу підприємницької структури існують певні відмінності. На це звертають увагу і науковці, які досліджують особливості функціонування підприємств протягом їх життєвого циклу [4; 10-13]. Так, на думку В.Стадник, з якою можна погодитись, відправною точкою в обґрунтуванні інвестиційних рішень має бути інновація, втілення якої зможе надати системі нової якості. Вона справедливо зауважує, що це безпосередньо пов'язує усі функціональні підсистеми менеджменту зі змістом інноваційної стратегії і зумовлює зміну пріоритетів при їх формуванні на різних стадіях життєвого циклу підприємства [11]. Такий взаємозв'язок відображено в табл.4 (систематизовано і доповнено за [1, с119]).

Таблиця 4

Взаємозв'язок і пріоритети інноваційної та інвестиційної стратегій на етапах життєвого циклу підприємства

Стратегії	Етапи життєвого циклу				
	Народження	Зростання	Зрілість	Занепад	Відродження
Інноваційна	Пошук перспективної підприємницької ідеї, яка лежатиме в основі створюваного бізнесу	Інноваційна діяльність для розвитку продукту і ринку, формування ефективних бізнес-процесів	Інноваційна діяльність з метою вдосконалення бізнес-системи і бізнес-процесів, формування нових бізнес-проектів	Самозаспокоєння, ослаблення уваги до інновацій	Пошук і реалізація інновацій, які сприятимуть відродженню бізнесу
Інвестиційна	Визначення оптимального способу залучення капіталу для реалізації бізнес-проекту	Інвестування у розвиток матеріально-технічної бази і розширення присутності на ринку	Аналіз умов і обґрунтування доцільності реалізації нових інвестиційних проектів; портфельні інвестиції	Згорання власних інвестиційних програм, оцінка вартості майнового комплексу для продажу	Оцінка ринкової цінності підприємства, обґрунтування доцільності додаткової емісії акцій, інвестування диверсифікації діяльності

Н. Гончарова справедливо зауважує, що за сучасних умов активна інноваційна діяльність підвищує можливості використання як ресурсних, так і інвестиційних можливостей. Вона підкреслює, що «чим

глибше інновації проникають у використувані матеріальні ресурси, чим ефективніше інвестиції обслуговують інновації у виробництві, тим краще накопичені багатства відображають результати цих проце-

.....

сів, тим стійкішою стає конкурентоспроможність» [12]. І. Дем'яненко та А. Буряк також наголошують, що «інноваційна складова інвестування перетворюється у критичний елемент успіху» [13].

Розуміння взаємозв'язку інвестиційної стратегії з іншими важливими елементами стратегічного вибору підприємства дає змогу ефективніше керувати процесом розвитку підприємства, взаємоузгоджуючи інвестиційні рішення для різних елементів і напрямів бізнесу підприємства і сприяючи його кількісному і якісному зростанню як цілісної і ефективної бізнес-системи. При цьому важливо ретельно обґрунтувати способи формування інвестиційних ресурсів, остерегаючись надмірного захоплення позиковим капіталом і враховуючи можливість мінімізації інвестиційних потреб. За сучасних умов інвестиційний ресурс може бути сформовано й об'єднано з партнерами, якими можуть бути як постачальники ресурсів, так і збутовими (так зване перехресне володіння акціями). Така інтеграція сприяє концентрації капіталу і дає змогу краще використовувати ресурсний потенціал фірм-учасниць.

На жаль, дослідження стану справ на промислових підприємствах Хмельниччини показало, що їх технологічне оновлення здебільшого не носить системно-інноваційного характеру, оскільки це потребує значних інвестицій. У 2006 р. лише 4 підприємства впровадили нові технологічні процеси, що вдвічі менше, ніж у попередні роки. Левова частка (90,4%) інвестицій спрямовувалась на придбання нових одиниць машин, виробничих установок та обладнання, що лише частково вирішувало проблему технологічного оновлення. Причому інвестиції у власні дослідження і розробки склали лише 0,6% від загальної суми інвестиційних витрат промислового сектора, суттєво знизившись проти минулих років (8,3% у 2004 р. і 3,6% у 2005 р.). Останнє свідчить про значне погіршення здатності промислових підприємств області до створення інноваційних продуктів власними силами. Так, промислові підприємства Хмельниччини у 2006 р. із загального обсягу принципово нової продукції лише

2,6% змогли експортувати (проти 20,3% у 2005 р.), що може свідчити про те, що рівень новизни даної продукції є недостатній для утримання стійких позицій на зовнішніх ринках. До того ж, навіть реалізація усієї інноваційної продукції у 2006 р. забезпечила віддачу з кожної вкладеної гривні інвестицій на суму 0,81 грн., що свідчить про її невисокий інноваційний потенціал.

Варто також наголосити на недостатній увазі вітчизняних підприємств до здійснення науково-дослідницької та проектно-експериментальної діяльності. На зазначені цілі спрямовується лише близько 1% від загальної кількості інноваційних витрат, що не приваблює у цю сферу фахівців, здатних створювати принципово нові продукти. Як наслідок – у 2006 р. лише одне підприємство машинобудівної галузі Хмельниччини змогло подати заявку на видачу патенту на винахід (у 2005 р. – 7 заявок, на 4 із них отримано охоронний документ).

На наш погляд, реалізація стратегії інноваційного розвитку вітчизняних підприємств потребує належного інвестиційного забезпечення розвитку творчого потенціалу їх працівників, розвитку їх компетенцій у ключових сферах діяльності, що важливо як з погляду обґрунтування перспективних напрямків інноваційно-інвестиційної діяльності, так і з позицій забезпечення очікуваної результативності виконуваних робіт.

Таким чином, дослідження показали, що інвестиційна діяльність вітчизняних підприємств машинобудівної галузі не забезпечує належний рівень їх інноваційного розвитку, що не дає змоги нарощувати їх конкурентоспроможність на світових ринках. Очевидно, що розроблення інвестиційної стратегії для реалізації потреб інноваційного розвитку виробничого підприємства має здійснюватися з урахуванням пріоритетного інвестування тих елементів його бізнес-системи, які забезпечуватимуть зростання його інноваційних можливостей, що даватиме змогу формувати і утримувати конкурентні переваги у ключових з позицій специфіки підприємства

сферах діяльності. Методичні підходи до обґрунтування зазначених пріоритетів мають бути предметом наступних досліджень.

Література

1. Бланк И. А. Инвестиционный менеджмент. – К.: Ника – Центр, Эльга, 2001. – 528 с.
2. Реверчук С.К., Ревчук Н.Й., Скоморович І.Г. та ін. Инвестология: наука про інвестування. За ред. д.е.н., проф. С.К. Реверчука. – К.: Атіка, 2001. – 264с.
3. Мьльник В.В. Инвестиционный менеджмент. – 2-е изд., перераб. и доп. – М.: Академический Проект, 2002. – 272 с.
4. Пересада А.А. Управління інвестиційним процесом: Монографія. – К.– 2002. – 472с.
5. Черваньов Д.М., Нейкова Л.І. Менеджмент інноваційно-інвестиційного розвитку підприємств України: Монографія. – К.: Знання, 1999. – 514с.
6. Ястремська О.М. Стратегічне управління інвестиційною діяльністю підприємства. – Харків: Вид.ХНЕУ, 2006. – 192 с.
7. Офіційний сайт Державного комітету статистики України // www.ukrstat.gov.ua.
8. Федулова Л.І., Волосюк М.В. Тен-

денції інноваційно-технологічного розвитку промисловості України // Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки. – 2006. – № 5. Т.3. – С. 31-38.

9. Наукова та інноваційна діяльність в Україні. Статистичний збірник // www.ukrstat.gov.ua.
10. Корягіна С.В. Дослідження розвитку підприємств на стадіях їхнього життєвого циклу // Вісник національного університету «Львівська політехніка». – 2006. – № 4(554). – С.24-29.
11. Стадник В.В. Виклики глобалізації і проблема конкурентно-спроможності національної економіки // Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки. – 2007. – № 4, т.2. – С.97-101.
12. Гончарова Н.П. Инновационность конкурентных факторов инновационного развития // Актуальні проблеми економіки. – 2007. – № 3. – С.43-51.
13. Дем'яненко І.В., Буряк А.В. Інвестиційно-інноваційний чинник економічного зростання // Актуальні проблеми економіки. – 2007. – № 11. – С.3-11.

Статья поступила в редакцию 05.01.2008

В.Г. ГАДЕЦКИЙ,

Донецкий национальный технический университет

АКТУАЛЬНЫЕ ПРОБЛЕМЫ ПОДГОТОВКИ СПЕЦИАЛИСТОВ В ОБЛАСТИ МЕНЕДЖМЕНТА

Сегодня в условиях развивающихся рыночных отношений, увеличения доли частного капитала заинтересованность у частных работодателей в удержании и заинтересованности наемных работников в результативной работе сводится к материальному стимулированию труда, и, с другой стороны, ужесточению требований к качеству труда, вплоть до увольнения при некачественном, по мнению работодателя, труде. Эти тенденции затронули и сферу образования. Значимость образования, ее роль в экономике, научно-техническом

прогрессе, духовной жизни общества является общепризнанной. Каждое государство, желающее стать полноправным членом современной цивилизации, должно развивать систему образования как неотъемлемую часть национальной идеи. Это объясняется тем, что средства, направленные на развитие интеллектуального потенциала общества, приносят больший прирост национального дохода, чем средства, вложенные в основные и оборотные фонды

© В.Г. Гадецкий, 2008